

Fák. Zöld mező. Tisztás. Nyugalom. Csicsergő madarak. Az egyetlen megfigyelhető mozgás a túrázók érkezése. Aztán eljön a nyár. Balról behajt néhány kamion. Fura vasakat hoznak. Mind többen jönnek, egyre különlegesebb dolgokkal. Épületeket szállítanak és sajátos áldozati oltárokat. Egyszer csak megszólal a zene, és mintha valami mágnes húzná őket, áramlanak az emberek. Az oltárok előtt több ezren lejtik rendhagyó áldozati táncukat. Kivetkőznek magukból. Kívülről legalábbis úgy tűnik. Belül pedig olyan, mintha a zene tartaná össze őket. Pedig valami más. Közös vágy – a szabadságra...

FESTIVÁLIA

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: KÁLLÓ PÉTER

A hétköznapokban talán öltönyben-kosztümben dolgozó, nagyrészt 20-30 éves fiatalok nyárra ledobják az átlagos sűrű gúnyját. Szakadt rövidnadrágot és tornacipőt húznak, sátrakba költöznek az áldozati oltár – a Nagyszínpad – körül. Elfelejtik a hétköznapi gondokat. Csak egy nyár van! A jövő figyelmet sem érdemel.

Fesztivál-lét

Fesztivállálatokká változnak. A legtöbbjük nyaralás helyett választja ezt. Ez a nyaralás. Öt-hat fesztivál egy nyáron. Csajok, pasik. Élvezetek. Utkeresés a szabadsághoz. Túl a hétköznapi élet korlátain és szabályain, a munkahelyi preszszúrán, a megfelelési kényszeren. Ilyenkor csak le kell kapcsolni a villanyt, és előjöhet a dzsinn a palackból...

A fesztiválvárosok pedig ügyesen fedezik fel a szabad lét igényét. Szinte valódi városokról beszélünk. Polgármester helyett persze fesztiváligazgatóval. Komplettné apparátus dolgozik a szórakozni vágyók szórakoztatásán. Akárcsak egy polgármesteri hivatal. Reggelre eltakarítódik a szemét. Mindig van víz, vagy tiszta papír a fürdőben. A toi-toik kiürülnek, és másnap minden folytatódhat előlről.

*A főtéren a nagy áldozati oltár,
ahol aktuális világsztárok előtt
róhatod le mámoros kegyeledet
a zene oltárán.*

AZ OLTÁR

A koncertek végén lufik, füst, robbanás mélyíti a fesztiválózóban az élményt. Itt a jubileumi, 20. Volt fesztivál színpadából árad a születésnapifekettieső

MÁR NEM CSAK ZENEI,
hanem teljes vizuális
élményt is kapunk
(Sziget, 2012)

*Ilyenkor csak le kell kapcsolni
a villanyt, és előjöhet a dzsinn
a palackból...*

Még a térbeli szerveződések is egy városéhoz hasonló. A főtéren a nagy áldozati oltár, ahol aktuális világsztárok előtt róhatod le mámoros kegyeletedet a zene oltárán. Körülötte kisebb „kápolnák” és a kiszolgálóhelyiségek. Kávézók, kocsmák a napközbeni szórakozáshoz. Néha mozi. Gondolatébresztő (vagy néha inkább -beindító) beszélgetések az egyik pódiumon. Kis bolt, ahol bevásárolhatsz. Szappant, tusfürdőt, zsemlet, felvágottat, meg azt a fontos, színes-világító valamit, amit majd este önfeledten a fejedre fogsz hordani, hogy kítúnj a tömegből.

A biztonságra a helyi rendőrség (szekuriti) figyel. Itt tényleg ők a rendőrök, a végrehajtó szerv. Nagyobb hatalommal, mint maguk a tényleges rendőrök, ott, kint, valahol a közeli városban. Rutinosan állnak hozzád, elnézik, ha ködös a te-

A biztonságra a helyi rendőrség (szekuriti) figyel. Itt tényleg ők a rendőrök, a végrehajtó szerv. Nagyobb hatalommal, mint maguk a tényleges rendőrök, ott, kint, valahol a közeli városban.

NAPPAL A MÁSNAPOS TÖMEG AZ ÁRNYÉKBAN HEVERI KI AZ ESTÉT.
Nincs tévé vagy munka. A szemet az önjelölt zsonglőrök mutatványai köti le

Este pedig megint előbújik mindenkiből a kisördög (VOLT, 2012)

kinteted. Csak pár szabályt kell betartani. Dübörög a Fesztivál City. Aztán amilyen gyorsan felépült, olyan gyorsan el is tűnik. Maradnak a fák, a zöld mező. A rövid ideig még letaposott fű. Egy év pedig megint, ciklikusan előbújik a semmiből, mint valami évelő létforma.

Hiszen létezik. Él. Lüktet. Észrevétlenül megszületett egy új létforma.

Gyökerek

1969. A világban néhányan megunták a túlszabályozott társadalmat, és megvalósították a 20. század legnagyobb hatású forradalmát.

Woodstock. Akkor még csak egy színpad, egy hétvége, harminckét fellépő. A zene és a béke egy rövid pillanata. 500 ezer ember. A helyi hatóságok kétségbeestek. 800 rendőr próbálta felügyelni a hatalmas tömeget, de nem volt rá szükség. Nem történt semmilyen botrány és rendezavarás. (Ami persze annak is köszönhető, hogy a fogyasztás mellett engedélyezték a kábítószer-árusítást is.)

A hippik olyan dolgokról beszéltek, melyek megváltoztatták az emberiség gondolkodásmódját. Szabad szerelem. Szabadság. Béke. Egymás szeretete, odafigyelés. Ne háborúzz! Felnyitották az emberek szemét a saját magukban rejlő ösztönök megértésére.

Michael Lang, Joel Rosenman, John Roberts és Artie Kornfeld: hittek abban, hogy az utolsó pillanatban tett örült erőfeszítéseik nyomán végül minden összeáll, és sikerülhet az, amihez manapság egy teljes év módszeres előkészületeire van szükség. És végül a résztvevők példa nélküli események részesei voltak. Mint például, amikor a gitár valaha élt legnagyobb virtuóza, Jimi Hendrix játszott augusztus 17-én este a félmillió közönségnek... S a rendkívüli hangulatot azóta is sokan próbálják megidézni. Ez volt minden mai fesztivál

JACK KEROUAC ÚTON CÍMŰ KÖNYVE KULTIKUS HIPPI-IRODALOM

Ma már leginkább mobiltelefonok mellett és műfüves party-stégek hever belőle kelleként egy-egy példány, szponzorok felirata, szilikonos dekoltázsok és plasztik fesztivál-fizetőkártyák között (Balaton Sound, 2012)

A hippik olyan dolgokról beszéltek, melyek megváltoztatták az emberiség gondolkodásmódját.

Szabad szerelem. Szabadság. Béke. Egymás szeretete, odafigyelés. Ne háborúzz! Felnyitották az emberek szemét a saját magukban rejlő ösztönök megértésére.

Elképzelhető, hogy itt születnek a mai fesztivál-korszak kultikus művei (Sziget, 2012)

megteremtője és bölcsője. Számtalan olyan pillanat katalizátora, melyek illékonyak, de a résztvevő lelkek magukban őrzik.

A hatvanas évek zenei forradalma a Doorsszal, Bob Dylennel, a Beatlesszel (akik egyébként távol maradtak Woodstocktól, mert azt gondolták, hogy egy Monterrey-ben tartott korábbi fesztivál gyenge utánpótlása lesz majd), vagy Janis Joplin és a kultikus, nemrég elhunyt Ravi Shankar váltotta ki a szabad-elvű hippikultúrát.

Ezt követte a hetvenes-nyolcvanas évek kettőssége, mely a szabad világ felszabadulása (pl. Rolling Stones) és kiégése (punkforradalom: Sex

Pistols) és a szocialista éra elzártságán belül párhuzamosan folyt (hazánkban: Európa kiadó, Kontrol Csoport, Trabant), s kicsúcsosodott és összeért a kilencvenes évek MTV-generációjában: Kurt Cobain és a Nirvana, a Stone Temple Pilots, Pearl Jam, Red Hot Chili Peppers. Ekkor jelentek meg az első óriásfesztivál-sorozatok, köztük a hazai Sziget. Ám mindezekre leginkább a nomád szó illene – legalábbis a mai helyzethez képest. Egy-két színpad, néhány kocsma, közösség.

MEZÍTLÁB A TÖMEGBEN

A szabadság egyik igazi szimbóluma. Egy piszkos női láb a társadalmi normákban teljesen elfogadhatatlan, itt mégis szexi és kívánatos (Sziget, 2012)

ROSSZULLÉT ELLEN IS HATÉKONY!

A hőségben vízszugárral hűtik a résztvevőket

Fesztiválipar

Ma a fesztiválvárosban akár xboxozni is tud a szórakozni vágyó közönség. Civil szervezetek valamilyen multicéggel karöltve tolják le torkunkon a gondolataikat – valami agyament közösségi játék keretén belül.

Ma már koktélospoharakból szürcsöljük a metált, divatból hordanak a fiatalok punkfrizurát és elektromos zenei alapokkal stimuláljuk a rock and rollt.

Odafigyelünk magunkra, nem fetrengünk a sárban, megélve az érzéseket. Ma boldogságból iszapbirkózunk, hogy lássa mindenki a közösségi oldalakon, milyen szabadok vagyunk.

Ma már koktélospoharakból szürcsöljük a metált, divatból hordanak a fiatalok punkfrizurát és elektromos zenei alapokkal stimuláljuk a rock and rollt.

A hippimozgalmak üzenete megfakult. Maradt a szabad szerelem. Ma már evidens, hogy több száz fellépővel találkozik az ember. Készen kapjuk a kultúrát. Fogyaszthatóvá vált a hippigeneráció vagy Kurt Cobain üzenete: „Azt hiszem, túl nagy árat kell fizetnünk néhány felejthetetlen pillanatért.”

Ám ez nem feltétlenül baj

Az alap gondolat megmaradt. A szabadság és a boldogság utáni vágy. Szabadnak lenni jó – vagy jó ezt elhinni. És hol-máshol hihetnénk el mindent, ha nem ott, ahol a szabályok látszólag megszűnnek? Ahol rengeteg szexi csaj és jó pasi vesz körül minket? Ahol az emberek mosolyognak? És ilyenkor úgy érezzük, valami történik?

Ezért van az, hogy a magyar fiatalok 50-60%-a fesztiválolni jár nyaralás helyett vagy mellett. A hazai népesség 5-6%-a pedig megfordult már ilyesfajta nagyobb rendezvényen. És persze e számok egyre növekednek.

Néha menekülés jelleggel, néha mintha turistaként utaznánk külföldre. Rengeteg nemzetiséggel ismerkedhetünk meg, kinyithatjuk csakráinkat a világra

Ezért van az, hogy a magyar fiatalok 50-60%-a fesztiválolni jár nyaralás helyett vagy mellett. A hazai népesség 5-6%-a pedig megfordult már ilyesfajta nagyobb rendezvényen.

KONDITEREM A FESZTIVÁLON

Itt nem az izmaidat edzed, hanem az egódat. A hölgyek pedig a viájpí megfelelő részlegén sminktanácsokat kaphatnak (Balaton Sound, 2012)

MÁR VANNAK OLYAN FESZTIVÁLOK IS HAZÁNKBAN, melyeknek kifejezetten a külföldiek a célközönsége. Elsősorban számukra megfizethető az árszínvonal, és célzottan nekik szólnak a programok. De például a Szigetre is több ezren érkeznek különvonatokkal csak Hollandiából, és a helyszínen saját sztár-DJ-ik szórakoztatják őket

felé. Mindenki kiengedheti a fáradt gőzt, hogy aztán a nyár végén újult erővel, új élményekkel csapjon bele a szürke hétköznapi világba, ami nélkül nem is tudna élni.

De a szabadságkép szépen lassan, nyárról nyárra változik a fejekben.

Gondoljuk végig, mi lenne, ha ez nem csak a nyáron át tartana?! Ha a szabadon űrlő fesztiválgépezet, a szakrális, 21. századi oltárok valahol a világban egész évben várnák és szippantanák be a fiatalok vagy idősebbek sokaságát? Ha nem csak résztvevőként, hanem állampolgárként élhetnél Fesztiváliában? Ha otthonra lelnél egy szabad világban? Ha nem a munkát, a karriert vagy a ménkü nagy képernyős tévét választanád? A mosógépet, a kocsikat, a CD-lejátszókat, vagy a fix kamatozású jelzálogkölcsönt? Az agylágyító kvízzjátékokat?

Ehelyett munkád lenne a szórakozás, fellépőként vagy takarítóként? (Vagy mindkettőként.) Mostani életedből kiindulva, milyen szegmensbe illenél egy utópisztikus fesztiválvilágban? Nem hagysz nyomot, pusztán csak boldog vagy egész életedben. Vajon az ember egyáltalán képes erre?

De a szabadságkép szépen lassan, nyárról-nyárra változik a fejekben.

NEM LEHET ELÉG KORÁN KEZDENI: a jövő generáció fesztiválózója
(Volt, 2012)

A boldogság színes szappanbuborékja
(Sziget, 2012)

„Válaszd az életet, válaszd a munkát, válaszd a karriert, válaszd a rohadt nagy tv-t! Válaszd a mosógépet, kocsikat, CD-lejátszókat és elemes konzervnyitókat! Válaszd az egészséget, az alacsony koleszterinszintet és a fogászati ellátást, válaszd a fix kamatozású jelzálogkölcsönt, válassz első otthonot, válaszd meg a barátaidat! Válassz szabadidőruhát és hozzá illő sporttáskát, válassz egy háromszobás lakosztályt részletre egy ócska sorházban! Válassz DIY-t, és kérdezd meg egy vasárnap reggel, hogy ki a fene vagy! Térülj el egy fotelban, és nézd a lélekölő, agypusztító tv-s kvízzjátékokat! Tömd tele a szádat ócska, szemét ételekkel! Válaszd a végén a rothadást! Pisálj utoljára egy szárnalmas otthonban, élj pusztán zavaró körülményként rohadék kölykeid számára, akiket azért nemzettél, hogy magadat helyettesítsd! Válaszd a jövőt, válaszd az életet! De miért akarnék ilyesmit csinálni? Úgy döntöttem, hogy nem választom az életet.” – (Trainspotting) ☺

